

Fra **Vestfynske mindesmærker vedrørende Besættelsestiden 1940-1945** af Viggo Hansen, Assens til www.airmen.dk 9. juni 2009. Johannes V. Hansen blev 23 år ved flystyrtet, fortalte han 14. juni 2009.

ØJENVIDNESKILDRING AF JOHANNES V. HANSEN, ØBJERGGÅRDEN, SØNDERBY BJERGE:

ERINDRING om **flystyrtet i Sønderby Bjerge**, på vor mark, ved Aa Strandvej, nær gården "Strandlyst", den 25. april 1942.

Maskinen var fra det engelske flyvevåben RAF. Bombemaskinen var af typen "Hampden P 5330"

Hændelsesforløbet som jeg huskede det:

Den 24. april var jeg om aftenen til bal i Assens, og jeg kom ret sent hjem om natten, fordi det var min fødselsdag, og jeg så i den anledning gav et par stykker smørrebrød til nogle venner efter dansens ophør, så klokken var ca. halv tre om natten, da jeg var hjemme på mit værelse.

På vejen hjem fra Assens på cyklen, hørte jeg tydeligt overflyvninger, det var nemlig sådan, at når de engelske maskiner skulle på bombetogt mod Hamborg eller Kiel, kom de lige over vor gård, fordi, som vi fik at vide, tog de turen stik øst fra deres base i England, for så ude over Kattegat at tage en drejning sydover, og det var altid om natten, og så var der et sandt festfyrværkeri fra antiluftskytset, som vi så tydeligt kunne se, når Kiel blev bombet. Maskinerne kom i bølger på 4-5 ad gangen.

Nå, men jeg var i færd med at gå til køjs den nat, da der pludselig kom et fly meget, meget lavt lige over gården fra syd, så jeg fik travlt med at slukke lyset i mit værelse, da lyset strømmede ud fra vinduet, fordi jeg ikke havde fået mørklægningsgardinerne trukket ned. Maskinen vendte om lige på den anden side af vor gård, og den kom igen lige over bygningerne i samme retning hvorfra den kom og på det tidspunkt stoppede de motorerne, så jeg kun hørte suset gennem luften af maskinen, for så 4-5 sekunder efter at høre braget, da den tog jorden, som for mig lød som en kæmpestak meget tørt kvasbrænde blive mast.

Jeg løb omgående ned i stuen og fik alarmeret Falck over telefonen, dernæst at få vækket min far (Valdemar Hansen/VH) og ellers hurtigt i et par bukser og en skjorte og så over at vække karlen, ellers på cykel ned mod stranden. Nede midt på bakken gave det et brag ved den brændende maskine, og det slog mig omgående, at det kunne være en bombe, så jeg cyklede med fuld fart lige på hovedet ned i grøften og dækkede hovedet. Jeg lå der vel ca. 1-2 minutter, og da der ikke skete mere, vovede jeg mig derned og følgende kunne jeg regne ud, at det var benzintanken, der var eksploderet.

Angående årsagen til den katastrofale landing, for de havde vitterlig lagt an til landing, var, at Aa Strandvej lå en god meter lavere end markens nordende, hvor maskinen tog jorden umiddelbart før vejen, så den røg med forenden ned på vejen og slog rent faktisk en kolbøtte, hvorved den tog alle el- og telefonledninger med sig. —

Besætningen vidste, at de lige var kommet ind over land fra Lillebælt, derfor vendte de og ville sætte maskinen ned på vandet, og de havde gjort gummibådene klar; men de var jo desværre kommet for langt ned. Maskinen var blevet ramt af antiluftskytset ved bombningen af Kiel, så på et tidspunkt fik de problemer, da der var gået ild i maskinen.

Vi fik at vide, at de ville have gået til Sverige, da de blev klar over, at de ikke kunne klare turen helt tilbage til England, men de var nødt til at gå ned på det tidspunkt, som de gjorde.

Flyet havde en besætning på fire mand, og det var mirakuløst, at en af dem var i stand til at overleve dette styrt. Den overlevende var canadieren Frank Adams, og de tre omkomne var J.H. Smith, canadier, J. Potter, englænder og J.M. Hicks, canadier.

Men jeg vovede mig hen til Aa Strandvej. Ca. 50 meter fra den brændende maskine kunne jeg pludselig høre klagelyde inde fra marken, der hvor maskinen tog jorden, inden den hoppede ud på vejen. Det var mørkt, klokken var godt 3 om natten, men jeg gik over imod lyden, og da jeg kom derhen, sad der en mand på jorden, som klagede sig en del. Vor karl var på det tidspunkt kommet tilstede, og vi fik ham op at stå og ville føre ham ned til vejen, men han kunne ikke gå, så vi havde ham under hver sin arm. Jeg spurgte ham med det samme, hvilken landsmand han var, og han sagde "Englishman".

Da vi trak af sted med ham, ville han blive ved med at stå stille og fortælle os noget uforståeligt, men så opdagede vi, at der var gløder og lidt brændt ved hans ene lomme på hans flyverdragt, så han ville have at vi skulle afføre ham den, da han var meget bange for at ilden skulle blusse op. Vi havde meget besvær med at få dragten af ham, da vi skulle have de tykke lammeskindsforede støvler af først, for at få de forneden meget smalle bukseben af, og det klagede han sig meget ved, fordi han var meget forslået, og han havde endvidere brækket det ene ben. Inde under dragten var han iført almindelig civilt tøj, På det tidspunkt var Falcks ambulance fra Assens ankommet og vi fik ham derhen til vejen, hvor vi i lyset fra bilen kunne se, at al huden i hans pande var et blødende sår, og da vi lagde ham på båren, besvimeede han.

Grunden til at han overlevede, kan efter mit eget skøn kun skyldes én ting, og det er kort og godt, at han er kommet ud af maskinen, idet den tog jorden der i marken, lige inden vejen.

Frank Adams var fører af maskinen — den overordnede, altså ikke piloten, som var Jack Potter. Frank Adams må helt sikkert have stået med døren åben i siden på maskinen, og ved han stod der i døråbningen, er han simpelthen faldet ud ved bumpet, da den tog jorden, eller også er han sprunget ud på jorden, da han måske har øjnet faren ved at blive der.

Han blev kørt på Assens Sygehus, hvor han var indlagt i vistnok knap en månedstid, med tysk vagt ved hans dør, så ingen uden læger og sygeplejersker havde adgang. Men jeg kan i den forbindelse nævne, at pastor Jeppesen fra Kærum, som havde sin gang på sygehuset, jævnligt, for at trøste de syge mennesker, en dag snød sig til et besøg hos Adams, ved at iføre sig en lægekittel, med hvad dertil hører, så den tyske vagt ikke anede uråd.

Frank Adams kom i tysk interneringslejr, da han kunne flyttes, men overlevede der og kom hjem til Canada. De tre døde lå inde på vores mark, der var nu kommet to ambulancer mere, den ene fra Glamsbjerg, og min far, som nu også var kommet tilstede fik nogle store lygter af Falck til at søge med, og jeg husker de tre dødes forkullede lig, al tøjet var brændt af dem og på en så vi, at hans ben var revet af midt på låret. Jeg husker at Falckmændene væmmedes meget da de skulle lægge dem på bårerne.

På det her tidspunkt var bålet taget meget af ved maskinen. Vi så meget forskelligt af besætningens udrustning, som lå inde på vor mark, pistoler, støvler, handsker og mange andre ting. Efterhånden var politiet fra Assens også kommet tilstede, og vi, min far, vor karl og jeg skulle i et kort forhør angående vore observationer o.s.v. Flyverdragten, som vi havde med undersøgte politiet, og det foregik hos vor nabo på gården "Strandlyst", som jo kun lå ca. 50 meter fra ulykkesstedet. Tyskerne kom først tilstede et godt stykke op ad formiddagen.

De nærmeste dage efter, fik de omkring boende naboer besøg af tyske officerer, som pålagde os at huse hver især nogle tyske soldater med kost og logi, som vi dog fik betaling for. Det var et hold, som var specielt egnet for opsamling af nedstyrtede fly.